

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 626/2022-8

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a zo sudcov Libora Duľu (sudca spravodajca) a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], proti písomnému upovedomeniu prokurátora Krajskej prokuratúry v Košiciach č. k. 4 Kn 108/22/8800-5 z 8. augusta 2022 takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**
2. Žiadosti sťažovateľky o ustanovenie právneho zástupcu **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 22. augusta 2022 domáha preskúmania písomného upovedomenia prokurátora Krajskej prokuratúry v Košiciach (ďalej len „krajská prokuratúra“) č. k. 4 Kn 108/22/8800-5 z 8. augusta 2022 (ďalej len „písomné upovedomenie krajskej prokuratúry“), ktorým krajská prokuratúra preskúmala postup a rozhodnutie podriadenej prokuratúry, a to Okresnej prokuratúry Michalovce v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Pn 236/22/8807, a na toto konanie nadväzujúci postup vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva Policajného zboru Michalovce, odboru kriminálnej polície v konaní vedenom pod ČVS: ORP-171/1-VYS-MI-2022. Zároveň sťažovateľka požiadala o ustanovenie právneho zástupcu pre konanie pred ústavným súdom zo strany Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a predovšetkým z obsahu písomného upovedomenia krajskej prokuratúry vyplýva, že sťažovateľka podala trestné oznámenie na znalkyňu PhDr. Antóniu Solárovú, PhD., ktorá ako znalkyňa z odboru psychológie, odvetvia klinickej psychológie dospelých, psychológie sexuality podala znalecký posudok v konaní vedenom Okresným riaditeľstvom Policajného zboru Michalovce pod ČVS: ORP-614/1-VYS-MI-2021, v ktorom bolo podľa § 199 ods. 1 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) začaté trestné stíhanie „vo veci“ pre zločin sexuálneho násillia podľa § 200

ods. 1 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení účinnom v čase skutku (ďalej len „Trestný zákon“). Vo veci vedenej Okresným riaditeľstvom Policajného zboru Michalovce pod ČVS: ORP-614/1-VYS-MI-2021 bolo vykonané dokazovanie, ktorého ťažiskovým bodom (okrem výsluchu sťažovateľky ako svedkyne-poškodenej a svedka, ktorý sa mal skutku dopustiť) bolo znalecké skúmanie a následné podanie znaleckého posudku znalkyňou PhDr. Antóniou Solárovou, PhD., ako znalkyňou z odboru psychológie, odvetvia klinickej psychológie dospelých, psychológie sexuality, na podklade ktorého vyšetrovateľ Okresného riaditeľstva Policajného zboru Michalovce pod ČVS: ORP 614/1-VYS-MI-2021 zo 17. februára 2022 rozhodol podľa § 215 ods. 1 písm. b), ods. 4 Trestného poriadku o zastavení trestného stíhania z dôvodu, že skutok nie je trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci.

3. Sťažovateľka so záverom vyšetrovania v trestnej veci vedenej na Okresnom riaditeľstve Policajného zboru Michalovce pod ČVS: ORP-614/1-VYS-MI-2021 nesúhlasila, a tak podala trestné oznámenie na znalkyňu PhDr. Antóniu Solárovú, PhD., pre prečin nepravdivého znaleckého posudku, tlmočnickeho úkonu a prekladateľského úkonu podľa § 347 ods. 1 písm. b) Trestného zákona, ktoré bolo uznesením vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva Policajného zboru Michalovce ČVS: ORP-171/1-VYS-MI-2022 zo 16. apríla 2022 podľa § 197 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku odmietnuté. Uznesením prokurátora Okresnej prokuratúry Michalovce č. k. 1 Pn 236/22/8807 zo 17. mája 2022 bola podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietnutá sťažnosť sťažovateľky proti uzneseniu vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva Policajného zboru Michalovce ČVS: ORP-171/1-VYS-MI-2022 o odmietnutí trestného oznámenia podľa § 197 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku. Postup orgánov činných v trestnom konaní vrátane ich meritorných rozhodnutí v podaní sťažovateľky označenom ako „*Odvolanie proti odmietnutiu trestného oznámenia vo veci nepravdivý znalecký posudok*“ a doručenom Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky bol po postúpení podania vybavený písomným upovedomením krajskej prokuratúry, ktorá po preskúmaní veci nezistila žiadne pochybenia, z ktorých dôvodu by bolo potrebné prijať opatrenia na nápravu v trestnej veci.

II.

Argumentácia sťažovateľky

4. Sťažovateľka nesúhlasí so závermi písomného upovedomenia krajskej prokuratúry a tvrdí, že 2. júna 2021 sa stala obeťou sexuálneho násillia, ktoré nahlásila na polícii 6. septembra 2021. Podľa sťažovateľky vyšetrovateľ nevypočul svedkov, a to z dôvodu, že to nepovažoval za potrebné, „*keďže nie som typická obeť znásillnenia.*“. Sťažovateľka tvrdí, že „*aj ľudia s inou rodovou identitou majú právo slobodne rozhodovať o svojom sexuálnom živote.*“. Ďalej tvrdí, že „*V znaleckom posudku nič nenasvedčovali tomu, že by som trpela vážnou duševnou chorobou, pre ktorú by moja výpovedná hodnota mala byť významne oslabená, ani nemám sklony ku konfabulácii.*“. Sťažovateľka pri hodnotení obsahu znaleckého posudku podaného znalkyňou PhDr. Antóniou Solárovou, PhD., navyše dospela k záveru o hodnotení vo veci vykonaných dôkazov znalkyňou, ktorá „*nie je oprávnená hodnotiť dôkazy, to môže len súd alebo polícia. Považujem to za zavádzanie, čo potvrdila aj moja psychiatricka, ktorá tvrdí, že trpím Aspergerovým syndrómom a tak neprejavujem emócie ako bežný ľudia. Týmto konaním prehlásila nepravdivé dôkazy, o ktorých som ani nevedela, že existujú, za pravdivé. Keby som o nich vedela, tak by som ani nesúhlasila s psychologickým vyšetrením.*“. Sťažovateľka teda v závere uzatvára, že

„Nezrušením rozhodnutia vyšetrovateľa vo veci ORP-614/1-VYS-MI-2021 zo dňa 17.2.2022 Generálnym prokurátorom mi vznikla morálna ujma, lebo kvôli tomuto rozhodnutiu sa považujem za obeť diskriminácie z dôvodu rodovej identifikácie a zdravotného postihnutia podľa § 2a, ods. 11, písmeno a, d.“. K tomu dodáva, že „Konaním sa porušilo moje právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti a slobodne sa rozhodovať o svojom sexuálnom živote. Bola som vystavená opakovanej viktimizácii ako obzvlášť zraniteľná obeť, no napriek tomu mi nebola udelený vyšetrovateľ ženského pohlavia. Malo to aj trvalé následky, keďže mi na psychiatrii diagnostikovali traumu z tohto konania vo forme posttraumatickej stresovej poruchy, pre ktorú ma aj museli hospitalizovať.“.

5. V rámci záverečného návrhu sťažovateľka žiada o preskúmanie postupu a rozhodnutia v predsúdnom konaní, ktoré má viesť k obnoveniu trestného stíhania vo veci sexuálneho násillia. Zároveň žiada o zrušenie uznesenia vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva Policajného zboru Michalovce ČVS: ORP-614/1-VYS-MI-2021 a o jeho nerešpektovanie a žiada o vykonanie nového znaleckého posudku z odboru psychológie, odvetvia klinickej psychológie dospelých, psychológie sexuality.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky [ďalej len „ústava“ (keď uvedené ústavný súd konštatuje na základe obsahu podania sťažovateľky)] písomným upovedomením krajskej prokuratúry z dôvodu arbitrárnosti právnych záverov, ku ktorým dospela pri preskúmaní postupu a rozhodnutí orgánov činných v trestnom konaní po podaní trestného oznámenia sťažovateľkou pre prečin nepravdivého znaleckého posudku, tlmočnickeho úkonu a prekladateľského úkonu podľa § 347 ods. 1 písm. b) Trestného zákona, a to Okresnej prokuratúry Michalovce v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Pn 236/22/8807, a na toto konanie nadväzujúceho postupu vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva Policajného zboru Michalovce, odboru kriminálnej polície v konaní vedenom pod ČVS: ORP-171/1-VYS-MI-2022.

7. Ústavný súd v súlade s § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť, pričom posudzoval, či jej prijatiu na ďalšie konanie nebránia dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

8. Ústavný súd v prvom rade poukazuje na to, že cieľom právomoci ústavného súdu ako nezávislého orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) nie je primárne preskúmať a posudzovať právne názory orgánov verejnej moci rozhodujúcich o právnych prostriedkoch nápravy a ochrany práv a slobôd (vrátane základných práv a slobôd) fyzických osôb a právnických osôb pri výklade a uplatňovaní zákonov v súvislosti s rozhodovaním vo veci samej ani preskúmať, či v konaní pred týmito orgánmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo zisteného skutkového stavu tieto orgány vyvodili. Úloha ústavného súdu sa sústreďuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom. Skutkové a právne závery orgánov verejnej

moci rozhodujúcich o právnych prostriedkoch nápravy a ochrany práv a slobôd fyzických osôb a právnických osôb môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvodené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody zaručeného v ústave alebo v medzinárodných zmluvách o ľudských právach a základných slobodách (III. ÚS 38/05, III. ÚS 278/06).

9. Súčasťou obsahu základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je právo účastníka konania na také odôvodnenie úradného rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom tejto ochrany (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04, III. ÚS 260/06, I. ÚS 110/07, III. ÚS 2/09). Skutkové a právne závery orgánov verejnej moci rozhodujúcich o právnych prostriedkoch nápravy a ochrany práv a slobôd fyzických osôb a právnických osôb môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvodené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody zaručeného v ústave alebo medzinárodných zmluvách o ľudských právach a základných slobodách (III. ÚS 38/05, III. ÚS 278/06, IV. ÚS 612/2018).

10. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu verejnej moci (súdu) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú možno preto považovať sťažnosť, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej realita by mohol posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie.

11. Krajská prokuratúra v prvom rade vymedzila rovinu svojho prieskumu zákonnosti postupu orgánov činných v trestnom konaní na *„preskúmanie zákonnosti rozhodnutia vydaného v predsúdnom trestnom konaní prokurátorom, vrátane postupu a rozhodnutia policajta v priebehu postupu pred začatím trestného stíhania vo veci vedenej pod sp. zn. I Pn 236/22/8807, v ktorej bola prokurátorom okresnej prokuratúry dňa 17.05.2022 podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku ako nedôvodná zamietnutá Vaša sťažnosť proti uzneseniu vyšetrovateľa odboru kriminálnej polície Okresného riaditeľstva PZ Michalovce sp. zn. ORP-171/1-VYS- MI-2022 zo dňa 16.04.2022, ktoré predchádzalo uzneseniu prokurátora. Týmto uznesením vyšetrovateľa PZ bolo podľa § 197 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku odmietnuté Vaše trestné oznámenie pre podozrenie zo spáchania prečinu nepravdivého znaleckého posudku, tlmočnického úkonu a prekladateľského úkonu podľa § 347 ods. 1 písm. b) Trestného zákona.“*.

12. V ďalšom krajská prokuratúra uviedla, že *„vykonané doplnenie trestného oznámenia nevyprodukovalo jediný dôkaz o naplnení obligatórnych znakov prečinu nepravdivého znaleckého posudku, tlmočnického úkonu a prekladateľského úkonu podľa § 347 ods. 1 písm. b) Trestného zákona, prípadne iného trestného činu uvedeného v osobitnej časti Trestného zákona, pretože nebolo zistené, že by znalkyňa v rámci podávania znaleckého posudku č. 84/2021 v trestnej veci vedenej na odbore kriminálnej polície Okresného riaditeľstva PZ Michalovce sp. zn. ORP-614/1-VYS-MI-2021, uviedla nepravdu o okolnosti, ktorá má podstatný význam pre rozhodnutie, ktorého je znalecký posudok podkladom, alebo aby takú okolnosť zamlčala.*

Jediným, no súčasne ničím objektívne nepodloženým dôkazom majú byť Vaše tvrdenia prezentované v podanom trestnom oznámení. Dokazovanie v rámci doplnenia trestného oznámenia však nepreukázalo podozrenie z úmyselného konania znalkyne z odboru psychológia PhDr. Antónie Solárovej, PhD. pri podávaní znaleckého posudku v trestnej veci vedenej pod sp. zn. ORP-614/1-VYS-MI-2021.“.

13. Poukazom na trestnú vec vedenú Okresným riaditeľstvom Policajného zboru Michalovce pod ČVS: ORP-614/1-VYS-MI-2021 krajská prokuratúra konštatovala, že znalkyňa PhDr. [REDAKOVANÉ], PhD. (správne malo byť PhDr. Antónia Solárová, PhD.), bola na podanie znaleckého posudku v predmetnej veci pribratá podľa § 142 ods. 1 Trestného poriadku, a to na účely psychologického vyšetrenia poškodenej [REDAKOVANÉ], a v rámci znaleckého skúmania jej boli orgánom činným v trestnom konaní položené konkrétne otázky, na ktorých zodpovedanie boli potrebné odborné znalosti. V tejto súvislosti krajská prokuratúra zvýraznila skutočnosť, podľa ktorej *„V predkladanom znaleckom posudku znalkyňa podrobne a odborne zodpovedala na položené otázky vyšetrovateľa PZ. V daných súvislostiach je nevyhnutné poukázať na ustanovenie § 145 Trestného poriadku, ktoré uvádza, že úlohy, ktoré má znalec riešiť z hľadiska svojej odbornosti, sa mu určia spravidla v uznesení o pribratí znalca, a to formou otázok. Znalec nie je oprávnený riešiť právne otázky ani hodnotiť vykonané dôkazy, ani robiť právne závery.“.* V ďalšom preskúmaní znaleckého posudku PhDr. Antónie Solárovej, PhD., dospela *„k jednoznačnému záveru, že tento neprodukuje žiadne náznaky nepravdivého alebo neúplného znaleckého posudku. V trestnej veci vedenej pod sp. zn. ORP-614/1-VYS-MI-2021 bola znalkyňou de facto skúmaná pravdivosť poškodenej a jej sklony ku konfabulácii vzhľadom na všetky iné zabezpečené dôkazy v pôvodnej trestnej veci. Znalkyňou bola na základe úloh jej stanovených vyšetrovateľom PZ konštatovaná práve v danom smere nedôvodnosť pribratia do konania znalca z odboru psychiatria v súvislosti s vykonávaným znaleckým skúmaním potrebným v predmetnej trestnej veci. Skutočnosť, či bolo nevyhnutné pribrať do konania aj iného znalca bola výlučne v kompetencii konajúceho vyšetrovateľa PZ.“.* V naznačených súvislostiach podľa krajskej prokuratúry orgány činné v trestnom konaní *„správne a vecne poukázali na základné zásady trestného konania a charakter uvádzanej trestnej činnosti, pričom vychádzali najmä zo zabezpečeného vyšetrovacieho spisu v pôvodnej trestnej veci pod sp. zn. ORP-614/1-VYS-MI-2021. V súvislosti s úkonmi vykonaného doplnenia trestného oznámenia, podstatou oznamovaného skutku, vyhodnotením dôkazov v ich príčinnej súvislosti je potrebné konštatovať zákonnosť výroku uznesenia prokurátora o zamietnutí sťažnosti oznamovateľa podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.“.*

14. Ústavný súd po oboznámení sa s obsahom písomného upovedomenia krajskej prokuratúry konštatuje, že táto konala v medziach svojej právomoci a v súlade predovšetkým s príslušnými ustanoveniami Trestného poriadku a Trestného zákona, ktorých príslušné na vec sa vzťahujúce ustanovenia vyložila v súlade s ich obsahom a významom v trestnom konaní. Krajská prokuratúra poukázala na to, že znalkyňa PhDr. Antónia Solárová, PhD., bola do konania vedeného Okresným riaditeľstvom Policajného zboru Michalovce pod ČVS: ORP-614/1-VYS-MI-2021 pribratá na objasnenie skutočností, na ktorých posúdenie sú potrebné odborné vedomosti a znalosti, pričom *„mantinely“* jej skúmania boli definované položenými otázkami, na ktoré odpovedala v závere znaleckého posudku. Tento postup orgánu činného v trestnom konaní korešpondoval s § 145 ods. 1 Trestného poriadku, podľa ktorého znenia úlohy, ktoré má znalec riešiť z hľadiska svojej odbornosti, sa mu určia spravidla v uznesení o pribratí znalca, a to formou otázok. Úlohou

znalkyne bolo posúdiť pravdivosť poškodenej a jej sklony ku konfabuláciám v konfrontácii s inými vo veci vykonanými dôkazmi. Krajská prokuratúra neidentifikovala v podanom znaleckom posudku známky vedome uvedených nepresností alebo vedome skresľujúcich a popri prípade nesprávnych záverov a celkovo nebol identifikovaný úmysel znalkyne vedome uviesť nepravdu o podstatnej okolnosti potrebnej pre posúdenie veci, teda sa nepodarilo preukázať úmysel znalkyne ako obligatórny znak skutkovej podstaty predmetného prečinu. Krajskou prokuratúrou uvedený záver o tom, že vykonané dokazovanie nevyprodukovalo jediný dôkaz o naplnení obligatórnych znakov prečinu nepravdivého znaleckého posudku podľa § 347 ods. 1 Trestného zákona, teda nie je podľa názoru ústavného súdu postavený na svojvôli, ale vychádza jednak (i) z obsahu vecí zistených vo veci vedenej pod ČVS: ORP-614/1-VYS-MI-2021, ako aj (ii) dokazovania vykonaného orgánmi činnými v trestnom konaní po podaní trestného oznámenia sťažovateľkou. Tomuto záveru ústavného súdu zodpovedá aj argumentačná línia predostretá samotnou sťažovateľkou v podanej ústavnej sťažnosti, ktorá je postavená len na jej nesúhlase so znalkyňou prijatými závermi a na pretláčaní jej uhla pohľadu na nesprávnosť predmetného znaleckého posudku s cieľom docieľiť (i) potrestanie znalkyne za vydanie negatívneho posudku, ako aj (ii) touto cestou dosiahnuť revíziu záverov vo veci vedenej pod ČVS: ORP-614/1-VYS-MI-2021, a to v prospech sťažovateľky. Krajská prokuratúra vzala na vedomie podstatu námietok sťažovateľky, ktoré podľa jej názoru neboli objektívne podporené žiadnym, či už sťažovateľkou označeným, alebo vyšetrovaním produkovaným dôkazom, ku ktorým ústavne konformným spôsobom zdôvodnila (i) nielen použitú zákonnú úpravu (predovšetkým nepreukázanie úmyslu znalkyne uviesť nepravdu o okolnosti podstatnej pre rozhodnutie), ale aj (ii) predostrela úvahu k vykonanému dokazovaniu, a to predovšetkým k predmetnému znaleckému posudku, ktorého závery podľa krajskej prokuratúry negenerujú žiadne náznaky nepravdivého alebo neúplného znaleckého posudku. Argumenty predložené krajskou prokuratúrou ústavný súd nehodnotí ako svojvoľné a ústavne nonkonformné, v dôsledku čoho ich nie je možné považovať za arbitrárne. Krajská prokuratúra s dostatočnou výpovednou hodnotou sformulovala dôvody, na ktorých založila svoje rozhodnutie, a dala tak ústavne konformnú a špecifickú odpoveď na otázky, ktoré boli pre napadnuté uznesenie rozhodujúce, čo platí aj pre krajskou prokuratúrou prijatý záver. V naznačených súvislostiach postup súdneho orgánu (alebo iného orgánu verejnej moci), ktorý koná v súlade s procesnoprávnymi a hmotnoprávnymi predpismi konania v občianskoprávnej alebo trestnoprávnej veci, nemožno považovať za porušenie základného práva na súdnu alebo inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97, II. ÚS 122/05, IV. ÚS 462/2012, III. ÚS 591/2013, I. ÚS 670/2014, IV. ÚS 464/2021).

15. Pokiaľ sa krajská prokuratúra odvoláva na závery vyšetrovania vo veci vedenej pod ČVS: ORP-614/1-VYS-MI-2021, tak preskúmaním aj týchto záverov ústavný súd zistil, že (i) vo veci podaný znalecký posudok bol jedným z vykonaných dôkazov, nie jediným a (ii) prijaté závery vychádzajú z vykonaného dokazovania postaveného na dôslednom zhodnotení výpovedí nielen poškodenej, ktorej výpoveď bola hodnotená aj mimo odborných zistení znalkyne, ale aj v konfrontácii so závermi vyplývajúcimi z výpovede osoby, ktorá sa mala skutku dopustiť a ktorá bola vypočutá ako svedok po začatí trestného stíhania vo veci. Ústavný súd poukazuje aj na príslušnú časť odôvodnenia uznesenia vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva Policajného zboru Michalovce ČVS: ORP 614/1-VYS-MI-2021 zo 17. februára 2022, z ktorej vyplýva, že „Poškodená [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] vo svojej výpovedi popísala kedy ako a za akých okolností sa mal daný skutok stať

podľa nej, kde však svoju výpoveď mala nachystanú a pripravenú vopred a pred vyšetrovateľom ju len prečítala. Svedok [REDAKOVANÉ] vypovedal spontánne a bez nachystaných poznámok a vo svojej výpovedi taktiež popísal kedy kde a za akých okolností sa mal daný skutok stať pričom poprel spáchania časti skutku, kde malo dôjsť k násiliu a celú situáciu ohľadom skutku popísal ináč. Vzhľadom na závery znaleckého posudku vypracovaným znalkyňou z odboru klinická psychológia kde je jednoznačne uvedené, že poškodená disponuje významne vysokou tendenciou k fabuláciám, jej všeobecnú vierohodnosť možno ohodnotiť ako slabo priemernú, že je u nej vysoká pravdepodobnosť skôr zámerných vedomých fabulácii, celkovo preukázané lži skóre je nadpriemerné, tendencia správať sa sociálne žiaduco alebo pôsobiť lepším dojmom sú u osobnosti vo všeobecnosti významne vysoké, zmnožené sú prítomné ukazovatele snahy oddialiť niečo neprijemné, zatajovanie skutočnej podstaty. Ďalej znalkyňa skonštatovala, že z forenzne-psychologického hľadiska u poškodenej je prítomnosť možného motívu k tzv. ľivej výpovedi, resp. k dokresleniu, zveličeniu konania podozrivého v snahe mu vedome poškodiť, samotné správanie poškodenej po posudzovanom skutku, jej forma toho oznámenia, podania výpovede, jej udržiavanie kontaktu s podozrivým, obsah komunikácia s ním, ňou uchovanie vecných dôkazov a celkovo neverbálny prejav (ňou zaznamenaný ako i počas tohto znaleckého vyšetrenia znalkyňou) sa extrémne vymyká obvyklému správaniu obeti po prežitej sexuálnej traumatizácii.“.

16. V kontexte predmetu svojho prieskumu ústavný súd opätovne zvyrazňuje okolnosť, že nie je tzv. skutkovým súdom, teda súdom, ktorý by vykonával dokazovanie na zistenie skutkového stavu veci, a taktiež nie je v poradí ďalším orgánom rozhodujúcim o opravnom prostriedku sťažovateľa. Úlohou ústavného súdu ako nezávislého orgánu ochrany ústavnosti je skúmať iba ústavné markanty postupu orgánov verejnej moci a z nich plynúce závery vyjadrené v jednotlivých individuálnych právnych aktoch z pohľadu toho, či neprekračujú rámec ich ústavnej udržateľnosti v konfrontácii so skutkovými a s právnymi okolnosťami tej-ktorej veci. Úlohou ústavného súdu nie je a do jeho právomoci nepatrí nahrádzať činnosť, resp. skutkové a právne závery orgánov činných v trestnom konaní, prípadne posudzovať právnu perfektnosť ich meritórnych rozhodnutí z hľadiska formálnych požiadaviek vyplývajúcich zo zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov a z týchto aspektov ich „vylepšovať“ (IV. ÚS 325/08, I. ÚS 756/2016), ale dohliadať na zlučiteľnosť účinkov výkonu právomoci orgánov verejnej moci so základnými právami garantovanými prostredníctvom ústavy a kvalifikovaných medzinárodných zmlúv. Inými slovami, nemožno očakávať a nie je ani prípustné, aby ústavný súd vstupoval do role policajta alebo prokurátora, pokiaľ ide o konkrétne skutkové a právne závery týchto orgánov, pokiaľ sú ústavne udržateľne odôvodnené (ani ak by na ich úrovni zaujal iné vecné stanovisko). V posudzovanom prípade to znamená predovšetkým nemožnosť prehodnocovať závery znaleckého skúmania a nahradzovať ich vlastnou hodnotiacou interpretáciou potvrdzujúcou alebo vyvracajúcou správnosť prijatých záverov vrátane správnosti skutkových zistení plynúcich z vykonaného dokazovania.

17. Ústavný súd už konštatoval, že skutok (alebo určitý dej, ktorý sa odohral) sa nestáva trestným činom len preto, lebo ho za trestný čin označí poškodený. Poškodený má právo podávať opravné prostriedky v rozsahu vymedzenom Trestným poriadkom a orgány činné v trestnom konaní majú následne povinnosť sa nimi zaoberať a rozhodnúť o nich, avšak posúdenie, či skutok napĺňa alebo nenapĺňa definičné znaky trestného činu (§ 8 Trestného zákona), je plne v ich kompetencii. Každý má síce zákonný nárok na to, aby sa jeho podaniami, návrhmi a sťažnosťami kompetentné orgány

zaoberali a aby ich vybavili, avšak nikto nemá nárok na to, aby výsledok tohto vybavenia zodpovedal jeho predstave (III. ÚS 173/2018, IV. ÚS 346/2020).

18. K právnemu názoru krajskej prokuratúry, podľa ktorého „*Nie je možné začať trestné stíhanie iba na základe skutočností, ktoré nie sú ničím preukázané, tvoria iba subjektívny pohľad oznamovateľa a skutok dokresľujú iba v jeho hrubých rysoch. Skutok sa totiž nestáva trestným činom len na základe toho, že ho takto označí oznamovateľ vo svojom trestnom oznámení.*“, ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru, podľa ktorej nikto nemá právny a už vôbec nie ústavnoprávny nárok na to, aby jeho podaniu bolo vyhovené, a sťažovateľ ako oznamovateľ trestného činu má zákonné právo domáhať sa len toho, aby sa jeho oznámením či sťažnosťou kompetentný orgán riadne zaoberal. Nemá však nárok na to, aby výsledok konania zodpovedal jeho predstave, resp. právo na vznesenie obvinenia a trestné stíhanie inej osoby na základe podaného trestného oznámenia alebo na podanie obžaloby na súde prokurátorom nie je súčasťou základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (II. ÚS 42/00, II. ÚS 238/02, III. ÚS 198/03, II. ÚS 28/06, IV. ÚS 463/2020, IV. ÚS 90/2021, IV. ÚS 311/2021). Taktiež nie je možné právo na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd, ako aj ktorýkoľvek iný orgán verejnej moci nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a s právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 114/09).

19. Tieto závery viedli ústavný súd k odmietnutiu sťažovateľkou podanej ústavnej sťažnosti pre namietané porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy písomným upovedomením krajskej prokuratúry z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

IV.

Žiadosť o ustanovenie právneho zástupcu

20. Podľa § 43 ods. 3 zákona o ústavnom súde k návrhu na začatie konania podanému navrhovateľom, ktorý musí byť v celom konaní zastúpený advokátom, musí byť pripojené plnomocenstvo na zastupovanie navrhovateľa advokátom. V plnomocenstve sa musí výslovne uviesť, že navrhovateľ udeľuje zvolenému advokátovi splnomocnenie na zastupovanie pred ústavným súdom.

21. Podľa § 37 zákona o ústavnom súde navrhovateľovi, ktorý požiada o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, ústavný súd môže ustanoviť právneho zástupcu, ak to odôvodňujú majetkové pomery navrhovateľa a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti.

22. Vo vzťahu k žiadosti sťažovateľky o ustanovenie právneho zástupcu ústavný súd uvádza, že takýmto žiadostiam vyhovie v prípade súčasného (kumulatívneho) splnenia podmienok vyplývajúcich z § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde a jeho ustálenej doterajšej judikatúry v tejto oblasti, t. j. 1. ak ustanovenie právneho zástupcu odôvodňujú majetkové pomery navrhovateľa (ak vzhľadom na svoje majetkové pomery nedisponuje dostatočnými zdrojmi na úhradu trov právneho zastúpenia) a 2. ak zároveň nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti.

23. Z dôvodu odmietnutia sťažovateľkou podanej ústavnej sťažnosti v celom jej rozsahu nie je splnená druhá podmienka na postup ústavného súdu podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde, a to

že v právnej veci sťažovateľky nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. V dôsledku tohto záveru ústavný súd ani nepristúpil k preverovaniu majetkových pomerov sťažovateľky a ňou uplatnenému návrhu na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom nevyhovel. Tým je zároveň subsidiárne daný vo vzťahu k výroku I uznesenia aj dôvod na odmietnutie sťažovateľkou podanej ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 písm. b) zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. novembra 2022

Ladislav Duditš
predseda senátu